N°. 125.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 18 October.

Binnenlandsche Tijdingen.

MIDDELBURG, den 17 October.

Naar wij vernemen, zal op aanstaanden vrijdag, den 19 dezer, Maandag en volgende dagen, voor het provinciaal geregtshof in Zeeland worden teregtgesteld *Jean Baptiste de Loeil*, laatst heelmeester te Koewacht, bij arrest van dat hof, in rade van den 18 augustus ll., in staat van beschuldiging gesteld ter zake 1°. van doodslag met voorbedachten rade, liegaan, voorafgegaan en vergezeld 2°. van aan- en vasthouding zonder bevel der gestelde magten, gedurende eenen tijd van meer dan eene maand, en 3°. van aanranding, gepaard met ligchamelijke pijnigingen, terwijl het hem tevens te laste gelegde misdrijf, van het bevorderen der ontucht eener jonge dochter, ondanks de bestaande hevige vermoedens, is ter zijde gesteld. Meer dan vijftig getuigen zijn opgeroepen om in deze treurige zaak gehoord te worden omtrent de schrikwekkende feitelijkheden, welke dien beschuldigden worden te laste gelegd.

Volgens de daarvan opgemaakte bescheiden, zoude des beschuldigdens wettige huisvrouw, *Felicita van Peteghem*, zijn overleden te Koewacht op den 4 november 1848, en dat overlijden aanleiding hebben gegeven, dat door de naaste bloedverwanten een geregtelijk onderzoek naar de oorzaak des doods is verzocht geworden. Uit den staat van het door de afzigtelijkste onreinheid aangedane lijk zoude zijn gebleken, dat de vrouw in eenen deerniswaardigen staat van uithongering had verkeerd; er zouden doodelijke hoofdwonden ontdekt zijn. Voorts schijnt te blijken, dat die vrouw, gedurende de twee of drie laatste weken van haar leven aan eene ketting was vastgelegd op een zolder in het huis des beschuldigden. Dat sedert meer dan drie jaren de beschuldigde zijne vrouw zoude hebben opgesloten en het noodige voedsel en de zelfs meest onontbeerlijke kleedingstukken hebben onthouden; van welke opsluiting en ontberingen en de daarbij gepaard gegaan hebbende voortdurende mishandelingen, door het onophoudelijk slaan met eenen stok, een aantal bijzonderheden zouden zijn aan het licht gekomen en opgenomen zijn in de akte van beschuldiging; bijzonderheden die het hoogst bejammerenswaardig lot der ongelukkige huisvrouw des beschuldigden buiten kijf schijnen te stellen, en hem zouden doen kennen als eenen laaghartigen en wreeden mensch, waarvan de lijfstraffelijke regtspleging schier geen wedergade zou kunnen aanwijzen, en dat het langdurige en onophoudelijke dier strafwaardige handelingen alle denkbeeld zou te boven gaan. — De beschuldigde ontkent het hem te laste gelegde en beweert zijne huisvrouw alleen te hebben opgesloten gehouden, omdat zij krankzinnig was. — 's Mans verdediging is ambtshalve toevertrouwd aan mr. P. J. G. van Diggelen.

Wij hopen in de gelegenheid gesteld te zullen worden om van dit hoogst belangrijk regtsgeding nader verslag te geven.

Wij vernemen dat de heer *D. L. Bamberg*, hof-mechanicus, voornemens is binnen kort deze stad te bezoeken, ten einde in den schouwburg een paar voorstellingen te geven, welke grootendeels uit geheel nieuwe *tours d'adresse* zullen bestaan. De onlangs door hem te Rotterdam en elders gegevene voorstellingen hebben veel bijval verworven en doen verwachten dat ook hier zijne soirées, even als vroeger, door een talrijk publiek zullen bezocht worden.

Uit *Vlissingen* wordt ons gemeld, dat het concert door het muziek-korps der schutterij op gisteren aldaar gegeven zeer goed heeft voldaan. Een obligaat op de fluit door den heer *Siegers* gaf blijken van hetgeen deze jeugdige inrigting belooft en reeds kan voortbrengen. Het genoegen van dien avond werd nog verhoogd door eene zeer juiste en zuivere uitvoering op de violoncelle door den heer *Becker* van Middelburg.

Bij besluit van Z. M. van den 13 dezer, is de luitenant-kolonel bij het leger in Oost-Indie, *J. van Swieten*, op voordragt van den minister van kolonien, buitengewoon bevorderd tot kolonel. Daardoor heeft Z. M. aan dien hoofdofficier, laatstelijk kommandant der troepen, uitgemaakt hebbende de derde Balische expeditie, een blijk willen geven van hoogstdeszelfs tevredenheid over den moed, het beleid en de volharding, door denzelve, zoo wel bij die gelegenheid, als vroeger, aan den dag gelegd, en zulks in afwachting van de voorstellen, welke van den gouverneur-generaal over Nederlandsch Indie worden te gemoet gezien tot belooning van hen, die zich insgelijks bij de gemelde expeditie hebben onderscheiden.

Ter gelegenheid van de opheffing van het buiten-gasthuis te Amsterdam als gesticht voor krankzinnigen, heeft Z. M. goedgevonden den heer dr. *G. E. Voorhelm Schneevoogt*, med. dr. in voornoemd gasthuis, te benoemen tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, ter zake van de uitstekende diensten, door hem bewezen bij de behandeling der in hetzelve verpleegde lijders. (*Staats-Ct.*)

— Z. M. heeft den kolonel *van Toll* benoemd tot kommandeur der orde van de Eikenkroon, onder betuiging van hoogstdeszelfs tevredenheid over den staat, waarin hij, het bevel over het 2de regement dragonders opnemende, het 3de regement dragonders aan zijn opvolger overgeeft.

— Men wil weten dat de generaal *Volkhemer* zou gepensioneerd worden, en dat, onder meerdere benoemingen, de kolonels *Kerkhorst* en *Goëtz* tot generaals-majoors; de luitenant-kolonels *Manningh*, *Duycker*, *Croes* en *de Haze Bomme* tot kolonels; de majoors *Noot* en *de Moulin* tot luitenant-kolonels, en de kapiteins *Saloman* en *van den Oosterkamp* tot majoor zouden bevorderd worden.

— Den 12 dezer had te Leyden de bijeenkomst plaats van de stemgeregtigde deelnemers in de Nederlandsche handelmaatschappij, in welke vergadering de heeren *P. du Rieu* en *C. Leembruggen*, die als commissaris en commissaris-plaatsvervanger zouden aftreden, zijn herkozen.

Uit *Rotterdam* 15 *october* schrijft men:

„In den afgeloopen nacht, omstreeks drie ure, werd alhier brand ontdekt in de bergplaats en het kantoor van de heeren *van Bommel en Impens*, handelaars in kerk-ornamenten, aan de noordzijde van den Houttuin en achter uitkomende aan den steiger. Toen men den brand ontwaarde, nam die plotseling zoo sterk toe, dat de bewoners van het bovenhuis, de heer *J. de Leeuw* en zijne zuster, alleen op lijfsbehoud bedacht konden zijn, en, zonder iets te kunnen redden, de wijk moesten nemen. Reeds spoedig waren verscheidene spuiten op de plaats des gevaars aanwezig en stuitten weldra den verderen voortgang der vlammen. Het pand, waarin de brand is ontstaan, is echter geheel uitgebrand, en de belendende huizen, inzonderheid dat, bewoond door den kunstdraaijer, den heer *J. A. Dijksman*, hebben veel geleden.

Treurig is het bovendien te moeten vermelden, dat een der wakkere pijpgasten bij dit ongeval het leven heeft verloren. Toen men den brand bijna meester was en met eene spuit de vlammen nog meer wilde naderen, stortte *Arie van Smalen*, pijpgast bij de brandspuit no. 8, timmermansknecht van beroep, bij het ophalen der slang, door het wegvallen van den hoeksteen van den hals des gevels, uit de goot van een der aangrenzende huizen naar beneden en gaf onmiddelijk den geest. De ongelukkige laat eene weduwe en vijf kinderen na."

— Men meldt uit *Capelle op d'IJssel*, dat den 13 dezer, des morgens ten half tien ure, aan het ponteveer binnen die gemeente brand is ontstaan, onmiddelijk op of nabij den hooizolder der aldaar staande grutterij en annexe woonhuizen, welk een en ander, daar de felle wind de vlammen aanwakkerde, spoedig was afgebrand. Door tijdig aangebragte hulp en verdere adsistentie der brandspuit is de daaraan grenzende rietmattenmakerij bewaard geworden. De oorzaak van den brand is nog onbekend. Naar men tot dusverre zeker weet, zal er niets van deze gebouwen of het daarin aanwezige huisraad en verdere goederen verwaarborgd zijn. Zes huisgezinnen zijn daardoor van woning beroofd. Een van deze heeft alles verloren, de overigen hebben weinig van hunne goederen kunnen redden.

— Men schrijft uit *'s Hertogenbosch* het volgende dd. 13 oct.:

„In den afgeloopen nacht heeft hier een afschuwelijke moord plaats gehad. Een paar dagen geleden had in eene herberg alhier zijnen intrek genomen zekere vreemdeling, die sedert eenige maanden verkeer had gehad met een meisje, hetwelk nu ook met hare ouders, broeder en zusters in dezelfde herberg verblijf hield. Zij had met dien vreemdeling gebroken en hare ouders verzetteden zich tegen elk verder verkeer. Dit had aanleiding gegeven tot hooge woorden, tot bedreigingen en veel bitterheid. Gisteren avond begaf zich een ieder te bed. Het meisje lag met hare zuster te slapen voor het bed harer ouders; haar gewezen minnaar had zijn leger in een naastbijgelegen vertrek waar de herbergier sliep. Toen alles stil was en geen licht meer brandde, omstreeks half elf ure, begaf hij zich bij het meisje en bragt haar aan de keel een diepe wond toe met zijn zakmes, met dat gevolg, dat zij eenige oogenblikken daarna is overleden. Door haar opstaan en akelig geluid zijn de huisgenooten ontwaakt. De officier van justitie en de regter-commissaris waren al spoedig op de plaats en er is onmiddelijk overgegaan tot het verhoor van den aangehoudene, die zijne schuld bekend heeft. Alles schijnt aan te duiden dat de gruweldaad met voorbedachten rade heeft plaats gehad. De dader heeft ongunstige antecedenten en is meermalen veroordeeld geweest."

Even als in Nederland begint de cholera ook elders te verdwijnen. Te Marseille en te Algiers was ze nog heerschende. In Engeland was ze bijna geweken: in Londen is de wekelijksche sterfte van 2026 tot op 153 verminderd. In Venetie was de sterfte ook minder. In Amerika is de ziekte bijna geweken. Men berekent, dat in het zuidelijk gedeelte nagenoeg 15000 slaven aan dezelve gestorven zijn. „De berigten zijn bijna overal geruststellende, en het laat zich aanzien, zegt de *Geneesk. courant*, dat de beschaafde wereld eerlang van deze vreeselijke plaag zal ontheven zijn."

Buitenlandsche Tijdingen.

Turkije. — De regering is voornemens om in het rijk op eene groote schaal, wapenfabrieken en constructie-winkels op te rigten. Twee hooge officieren der Turksche artillerie, *Rustem Effendi* en *Sayd Effendi*, bevinden zich in Belgie om daartoe de noodige inlichtingen in te winnen.

Griekenland. — *Athene* 22 *september*. Er is hier een aantal van ruim 500 Italiaansche vlugtelingen aangekomen. Het gouvernement zou zegt men, voornemens wezen, om onbebouwd liggende gronden in Morea onder hen uit te deelen. Namens genoemde vlugtelingen zou eene petitie hiertoe reeds op overmorgen bij de kamer der afgevaardigden worden ingediend. De grondslagen tot het plan zouden de volgende zijn:

1. Ergens in Griekenland, de plek nader aan te wijzen, zal eene kolonie van Italianen worden gesticht.

2. Die kolonisten zullen al de regten van Grieksche nationaliteit deelachtig worden.

3. Ieder kolonist zal een aandeel gronds van ten minste 100 stremma bekomen; dat aandeel zal later, naar gelang der middelen van den kolonist, vergroot kunnen worden.

4. De kolonist bekomt dat land in vollen eigendom, mits zich gedragende aan de voorwaarden van het contract en aan het aflossen van den koopprijs, op de daartoe gestelde termijnen, voldoende.

5. De uitgegeven landen zijn vijf jaren lang vrij van belasting.

6. De benoodigde fondsen zullen gevonden worden bij inschrijvingen, in Italie en andere landen te openen.

7. Het Grieksch gouvernement en de Helleensche bank zullen een zeker aantal aandeelen in die leening nemen.

8. De invoer van werktuigen voor deze kolonie zal de eerste drie jaren vrij van regten zijn.

Zoo dat plan door de wetgeving wordt goedgekeurd, zal tot het ten uitvoer leggen er van eene commissie worden benoemd.

Engeland. — *Londen* 12 *october*. H. M. de koningin en haar gemaal zijn heden, van Osborne-house, in deze hoofdstad aangekomen, maar terstond naar Bentley-Priory gereisd, om een bezoek af te leggen bij de koningin-weduwe. Heden avond worden hoogstdezelven op het paleis van Buckingham verwacht.

— Dit rijk bezit thans 671 oorlogsvaartuigen, bemand met 40,000 zeelieden, 12,000 marinier en 2000 artilleristen. Buiten deze manschap zijn de werklieden aan de werven te Deptford, Woolwich, Chattam, Sheerness, Portsmouth, Devonport, Plymouth en Pembroke in battaillons verdeeld, georganiseerd, en allen goed onderrigt in de behandeling van het geschut. De gewapende stoombootmagt bestaat uit 180 bodems, waaronder verscheidene van 200 tot 400, sommige van 540, 560, 650, ja van 800 paardenkrachten, en voerende tot 80 en 84 stukken geschut. Bovendien zou het gouvernement, in geval van oorlog, kunnen beschikken over een groot aantal stoomvaartuigen van verscheidene stoomboot-maatschappijen, welke vaartuigen allergeschiktst zijn om zee te bouwen; de meeste daarvan hebben werktuigen van 300 à 400, sommige zelfs van 800 paardenkrachten.

— Eenige arbeiders uit het dorpje Grays in het graafschap Essex, hebben jl. dingsdag een walvisch gevangen, die op eene zandbank aan de monding van den Theems gestrand was, 58 voet lang, en men schat de waarde op ₤ 200 (ƒ 2,400).

Duitschland. — *Weenen* 11 *october*. Het berigt van de uitvoering van het doodvonnis van den Hongaarschen minister *Batthyani* heeft hier geenen minderen indruk gemaakt, dan in Pesth en elders in Hongarije. Velen betreuren deze gestrengheid, en beschouwen deze gebeurtenis als den voorlooper van nog meer andere en geen minder gestrenge maatregelen.

— Ongeveer tweehonderd officieren der bezetting van Komorn, en daaronder *Klapka* en graaf *Otto Zichy*, hebben van het regt gebruik gemaakt om buitenlandsche paspoorten te vragen. Sommigen zouden naar Noord-Amerika, de meesten naar Frankrijk reizen, om zich daar voor de dienst in Algerie te doen inschrijven.

— Het schijnt zich te bevestigen dat *Bem* de Mahomedaansche godsdienst omhelsd heeft en in Turksche krijgsdienst is overgegaan. In hoe ver ook andere der voornaamste Hongaarsche uitgewekenen tot dit besluit gekomen zijn is nog onzeker. *Bem* zou zijnen naam in dien van *Mourat bey* hebben veranderd.

— Thans is geheel de vesting Komorn door de keizerlijke troepen bezet, en bevindt zich geen soldaat, welke onder de Hongaarsche opstandelingen heeft gediend binnen deze belangrijke sterkte.

Het belegerings-korps van Komorn gaat uiteen, en de troepen van de Russische divisie van den generaal *Grabbe* hebben reeds ten deele den terugtogt naar Gallicie en verder naar Russisch-Polen aangenomen.

Berlijn 13 *october*. De prins van Pruissen is te Potsdam aangekomen, en heeft zich dadelijk herwaarts begeven. Z. K. H. is door eene groote menigte met de meeste vreugdebetuiging ontvangen, en heeft dadelijk een bijzonder gehoor verleend aan den minister graaf *von Brandenburg*.

— De tweede kamer heeft zich met het gevoelen van de eerste, nopens de constitutionele bepaling van het regt van vergadering, vereenigd. Beide hebben begrepen, dat het behoud van orde en rust noodwendig vorderde, dat aan de regering het regt worde verzekerd om, als gevorderd vergaderingen buitenshuis te verhinderen, en schadelijke vereenigingen binnenshuis te verbieden.

— Denemarken heeft er in toegestemd, dat de wetten en besluiten van den raad van bestuur in Sleeswijk zullen worden uitgevoerd in naam des konings van Denemarken, als hertog van Sleeswijk. Daarentegen zal het schip *Gefion* aan de Denen worden terug gegeven.

— Te Weenen zijn thans de onderhandelingen over Hongarije gesloten. Eerstdaags wacht men een ministerieel rapport over de nieuwe organisatie van Hongarije.

In Pesth heerscht, ten gevolge der executie van *Batthyani*, eene sombere stemming onder de bevolking, die voor de rust in de toekomst bezorgdheid verwekt.

Uit Turkije hebben wij berigten loopende tot den 26 sept. Algemeen vleide men zich daar met eene minnelijke schikking van het geschil tusschen Turkije, Oostenrijk en Rusland.

Frankfort 12 *october*. Naar wij vernemen komt de inhoud van het tusschen Pruissen en Oostenrijk gesloten verdrag over het nieuwe centraal bestuur hoofdzakelijk hierop neder:

„De Duitsche bondsregeringen bespreken in overleg met

[illegible] een interim, volgens hetwelk Oostenrijk [illegible] de uitoefening van het centraal bestuur voor het [illegible] bond, namens al de bondsregeringen tot 1 mei 1850 overnemen, in zoo verre dit niet vroeger aan een bepaald bestuur overgaan kan.

„Het doel van het interim is het behoud van het Duitsche bond als een volkenregterlijk vereeniging der Duitsche vorsten en vrije steden, tot handhaving der onafhankelijkheid en onschendbaarheid van hare in het bond opgenomen Staten en tot handhaving van de vrijheid van Duitschland van binnen en naar buiten.

„Gedurende het interim blijft de Duitsche Staatsregelingsaangelegenheid overgelaten aan het vrije overleg der afzonderlijke Duitsche Staten.

„Is na 1 mei 1850 de Duitsche Staatsregelings-aangelegenheid nog niet geregeld, alsdan zullen de Duitsche regeringen in gemeen overleg over het verdere voortbestaan van het interim treden enz."

Zoo erlangt Duitschland weer een algemeen erkend centraal bewind, maar het is niet, als het nu aftredende, met medewerking van de zijde des volks benoemd, en heeft ook eene zoo uitgestrekte bevoegdheid niet: het is, even als de voormalige bondsraad, alleen belast met de uitvoering der bestaande verordeningen en met het behoeren der loopende zaken; het [illegible] vrede sluiten, maar hoogstens toerustingen tot een verdedigings-oorlog maken.

Italie. — De berigten uit Napels van den 3 weerleggen thans volkomen de geruchten van omwenteling en koningsmoord, maar spreken niettemin van groote gisting en misnoegen over den geest welken de regering meer en meer aan den dag legt. Men beschouwt den constitutionelen regeringsvorm als reeds met de daad afgeschaft en verwacht dat de constitutie zelve spoedig ingetrokken zal worden. Hierbij schijnt de koning alles aan te wenden, om het getal der Zwitsers, welke hij in dienst heeft, te vermeerderen. Ook werkelijk vloeijen zij in overvloed naar Como toe, waar het werfdepot geplaatst is, en weldra zullen de Zwitsersche regementen in soldij van Napels zich op eenen geduchten voet bevinden.

Met de jongste dagbladen verneemt men uit Rome weinig, maar van de heeren *de Corcelles* en *Rayneval* moet de regering depêches ontvangen hebben, waarin beide hunne demissie aanbieden, op grond dat Frankrijk zich met 's pausen manifest niet vereenigt, en dat zulks botsingen veroorzaakt. Misschien zal het rapport van den heer *Thiers* en het besluit, dat, ingevolge hetzelve, verwacht wordt, den diplomaat en den generaal van gedachte doen veranderen. Door de pauselijke bewindhebbers is te Rome eene oproeping afgekondigd, tot conversie der bons van het provisioneel en het republikeinsch gouvernement in andere bons; waaraan de naam van schatkist-bons bij substitutie gegeven wordt; deze bons hebben echter geenerlei hypothecairen waarborg.

— Volgens berigten uit Venetie van den 7 dezer begon in die stad de orde en daarmede het vertier te herleven.

Frankrijk. — *Parijs 15 october.* Gisteren heeft de vergadering zich met weinig belangrijke onderwerpen bezig gehouden; doch heden was de zitting merkwaardig door het rapport van den heer *Thiers* over de Italiaansche aangelegenheden. Dit stuk was ingerigt om de staatkunde der ministers te vergoelijken, en den bekenden brief van den president buiten het spel te laten. De heer *Thiers* heeft dit niet de [illegible] behendigheid gedaan. Hij toonde aan dat het *motu proprio* van den paus alles was, wat men redelijker wijs kon [illegible], behoudens eenige uitbreiding van het regt van [illegible] burgerlijke vrijheden [illegible] Rome had [illegible] om voor Italie [illegible] van burgerlijke vrijheid te behouden.

De Bergpartij heeft zich over dit rapport uitermate gebelgd getoond, en getracht den heer *Thiers* door geraas en geschreeuw van zijn stuk te brengen, doch deze, [illegible] in het staatsgewoel, heeft niettemin met de grootste [illegible] zijn werk ten einde gebragt.

— De president der republiek schijnt in het minste niet [illegible] de goede gezindheid, die thans zoo bij de [illegible] voor den vorst hunner keuze, als bij de Orleanisten, voor het jongste stamhuis, word bespeurd.

Parijs 14 october. Het rapport van den heer *Thiers* en het voorstel van den heer *Napoleon Bonaparte* waren gisteren nog heuristeliogs de onderwerpen der staatkundige gesprekken; men kan zelfs zeggen dat de questie der terugroeping van de koninklijke familien, op dit oogenblik, het in belangstelling won van de Romeinsche aangelegenheden, en men [illegible] het denkbeeld, dat de [illegible] op de oplossing [illegible] Aangaande het derde gedeelte van het voorstel, de vrijstelling der gevangenen op de pontons betreft, [illegible] vast besloten te zijn, om op het oogenblik [illegible] te Versailles, de deelnemers in de [illegible] van junij 1848 geen [illegible] ling of gratie [illegible]

— De heer [illegible] bij de behandeling van het Romeinsche vraagstuk tegenwoordig zijn, maar hij verlangt niettemin om, na [illegible] van die zaak, zijne portefeuille neder te leggen.

— De Engelsche gezant heeft [illegible] eene groote en prachtige soirée gegeven, waarop [illegible] gezegd wordt, echter de Oostenrijksche, Pruissische en Russische gezanten niet gezien heeft.

— Den uitgewekenen Spanjaards, die Marseille bewonen, is aangezegd om binnen vier-en-twintig uren hunne paspoorten af te halen, om zich naar het departement Pas-de-Calais te begeven, dat hun als gedwongen verblijf is aangewezen.

— De nieuwe keizer van Haïti, *Faustin I*, heeft een staatsraad, zekeren heer *Laplanque*, in buitengewone zending naar Engeland en Frankrijk gezonden. Die gezant is vertrokken op een Amerikaansch vaartuig, en thans te Parijs.

— Alles schijnt wondervol te moeten zijn in het bestaan van de beruchte *Lola-Montes*: volgens een der dagbladen, begeeft zij zich naar Spanje om eene som te ontvangen van 800,000 realen (200,000 fr.) die zij getrokken heeft uit de koninklijke loterij van Castilie.

Zeetijdingen.

VLISSINGEN den 17 october. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen: *die Bache*, [illegible], van Riga, met lijnzaad. — Als bijlegger alhier binnengekomen: *de Vrouw Wilhelmina*, A. de Koning, van Brussel naar Hamburg bestemd, met olie, glas en papier, hebbende anker en ketting verloren en schade aan de zwaarden en tuigagie bekomen.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van onze reede naar zee gezeild: *Belgique*, Vent, naar Rio-Janeiro, met stukgoederen; *Friedrich Stey*, Rasmussen, op avontuur; *Prince Albert*, Megow, en *Richard Monnt*, Pord, beide naar Konstantinopel, alle drie met ballast; *New Prosperous*, Simmons, naar Londen, en *Hope*, Isbell, naar Plymouth, beide met tarwe; *Soho*, Bacon, naar Londen, met stukgoederen en passagiers.

— Volgens berigt van *Ameland*, zijn aldaar den 8 dezer gestrand vier schepen, als: een smak, kof, brik en Engelsche schooner, waarvan twee beladen waren met rogge en een met steenkolen; van de equipages dezer vier schepen moet slechts eene gered zijn.

WETENSCHAP, LETTEREN en KUNSTEN.

PROGRAMMA

der Hollandsche Maatschappij van fraaije Kunsten en Wetenschappen, voor het jaar 1849.

De Hollandsche maatschappij van fraaije kunsten en wetenschappen hield den 15 september 1849, hare jaarlijksche algemeene vergadering te Rotterdam, onder voorzitting van den wel edel gestr. heer mr. *W. S. van Reesema*, die haar opende met eene redevoering: over dicht- en letterkundige genootschappen in ons Vaderland.

Hierop deed de algemeene secretaris verslag van de voornaamste handelingen en voorvallen bij de maatschappij, sedert de laatste algemeene vergadering, den 16 september te Amsterdam gehouden, en van haren tegenwoordigen staat.

Vervolgens zijn uit de voorgestelde vragen de volgende aangenomen, om beantwoord te worden vóór of op den 1 januarij 1851.

a. *Uit het vak der wijsbegeerte*: in hoeverre heeft de materialistische wereld-beschouwing, die zich in onzen tijd, vooral in Frankrijk, als de hoogste wijsbegeerte wil doen gelden, medegewerkt tot de vorming, ontwikkeling en verbreiding van de communistische en socialistische denkbeelden?

b. *Uit het vak der Taalkunde*: in hoeverre kan de studie van het Vlaamsch bevorderlijk zijn aan de verrijking onzer taal?

c. *Voor eene proeve van Poëzy*: studentenlust en studentensmart?

De maatschappij herinnert, dat zij vóór of op den 1 januarij 1850 antwoorden verwacht op de volgende in het jaar 1848 uitgeschreven prijsvragen:

a. *Uit het vak der theorie der schoone kunsten*: in het algemeen schijnt de meening te heerschen, dat de gothische bouwstijl daarom zulk een rijkdom van vormen toelict, omdat hij, aan zeer weinig regelen gebonden, aan de verbeelding en den smaak der bouwmeesters meer speelruimte liet dan eenig andere. Men vraagt daarom: *a.* hebben de bouwmeesters in de middeleeuwen zich bij het maken hunner gothische ontwerpen, wat den vorm betreft, weinig om vaste regelen bekreund? *b.* indien het omgekeerde waar is, welke zijn dan in het algemeen de vormregelen, die men in de echt gothische architectuur gewoon was te volgen? *c.* welke is de aesthetische waarde van den gothischen bouwstijl, en in hoeverre hebben de bedoelde regelen tot die waarde bijgedragen?

b. *Uit het vak der geschiedenis*: eene geschiedenis van de rederijkers-kamers hier te lande tot op onze dagen, met aanwijzing van haren heilzamen, of nadeeligen invloed op den bloei van dichtkunst en welsprekendheid, en van de lessen, welke daaruit voor hare inrigting in onzen tijd zijn af te leiden.

c. *Voor eene proeve van proza*: Hollandsche karakterschetsen (typen) uit verschillende standen in onzen tijd.

De maatschappij herinnert, dat zij ook vóór of op den 1 januarij 1850 antwoorden verwacht op de in den jare 1848 op nieuw uitgeschrevene prijsstoffen.

1. Eene geschiedenis van den historischen roman, en eene beoordeeling van zijne waarde.

2. Eene lofrede op *A. R. Falck*.

Vervolgens werd aan de vergadering medegedeeld, dat op de in het jaar 1847 uitgeschreven prijsvragen geene antwoorden waren ingekomen.

[*Verder bevat dit Programma de gewone bepalingen, die men bij het dingen naar eerepryzen moet in acht nemen.*]

Het *Friesch Genootschap voor Geschied-, Oudheid- en Taalkunde* hield dezer dagen zijne vaste vergadering, waarin, na de lezing en goedkeuring der notulen van de vorige, en na mededeeling der ingekomen boekgeschenken, door dr. *J. G. Ottema* eene voorlezing werd gehouden, ten doel hebbende de mededeeling van eenige opmerkingen nopens de geschiedkundige waarheid en belangrijkheid van het 4de boek der cronijk *van Worp van Thabor*.

De heer mr. *J. Dirks*, door veranderde betrekking daartoe genoopt, bedankte als penningmeester des genootschaps; terwijl in zijne plaats als zoodanig benoemd werd de heer mr. *J. H. Beucker Andreae*. Omtrent het beheer en de bewaring van het munt-kabinet zal door eene daartoe benoemde commissie in eene volgende vergadering eene wets-voordragt geschieden. De commissie ad hoc stelt voor, om van wege het genootschap over te gaan tot de uitgave van het vierde boek *van Worp van Thabor*, en is alzoo besloten. Tot gewone leden zijn aangenomen de heeren mr. *A. S. Talma*, griffier bij het kantongeregt te Dockum, jhr. *N. de Roeve*, te Leeuwarden en dr. *P. Scheltema*, archivarius te Amsterdam.

Te *Koppenhagen* is den 8 dezer de openbare auctie der marmer- en gipswerken van den beroemden beeldhouwer *Thorwaldsen* gehouden. De Spaansche minister *Gueto* kocht een Mercuriusbeeld in marmer voor tweeduizend rijksdaalders aan: het Museum werd eigenaar van den Ganymedes met den adelaar en de Fransche Akademie liet door den heer *Blanc* vele afgietsels in gips aankoopen.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.